

OPPILAITOKSEN TOIMINNALLINEN TASA- ARVOSUUNNITELMA

TASA-ARVOSUUNNITELMA

Tavoitteet:

- Ymmärtää tasa-arvosuunnitelman tarkoitus ja rakenne.
- Tutustua tasa-arvosuunnitelman laatimisprosessiin.

Sisältö:

- Tasa-arvosuunnittelun tausta ja lähtökohdat.
- Suunnitelman sisältövaatimukset.
- Suunnitelmasta saatavat hyödyt.
- Suunnitteluprosessi osavaiheittain.

LAKI VELVOITTAÄ OPPILAITOKSET TASA- ARVON EDISTÄMISEEN

- Naisilla ja miehillä oltava samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen.
- Opetuksen, tutkimuksen ja oppiaineistojen tuettava tämän lain tarkoituksen toteutumista käytännössä.
- Sukupuoleen perustuva syrjintä opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa ja oppilaitoksen muussa toiminnassa on kielletty.
 - Lain toteuttamisessa hyvänä apuvälineenä on tasa-arvosuunnitelma.

TASA-ARVOSUUNNITELMA PAKOLLINEN VUODESTA 2005

- *”Tasa-arvolaki velvoittaa oppilaitoksia laatimaan vuosittain yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman. Velvollisuus ei koske peruskouluja. Laissa on säännöksiä suunnitelmien sisällöstä. Velvoitteen laiminlyönti on sanktioitu.” www.tasa-arvo.fi*

MUUTEN KUIN MIKÄ TAHANSA SUUNNITELMA...

- Tasa-arvosuunnitelman mallin voi jokainen oppilaitos valita itse, kunhan suunnitelma sisältää (Tasa-arvolaki 6b §):
 - Kartoituksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta.
 - Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi.
 - Ja mikäli oppilaitoksessa on jo aikaisemmin tehty tasa-arvosuunnitelma, tulee suunnitelman sisältää myös arvio siihen sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

ERITYISTÄ HUOMIOTA ON KIINNITETTÄVÄ

- Tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetuksen järjestämisessä ja opintosuoritusten arvioinnissa.
- Seksuaalisen häirinnän ja sukupuolisen syrjinnän ehkäisemiseen.

AIVAN
SAMA
MULLE

LISÄKSI TULEE HUOMIOIDA

- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kesken.
- Suunnitelma laaditaan vähintään kolmen vuoden välein, vaikkakin tavoitteita ja niiden toteutumista on syytä arvioida vuosittain.
- Tasa-arvosuunnitelma on mahdollista yhdistää johonkin toiseen suunnitelmaan, kuten esimerkiksi yhdenvertaisuussuunnitelmaan tai opetussuunnitelmaan. Sitä ei kuitenkaan tule yhdistää henkilöstöpoliittiseen tasa-arvosuunnitelmaan.

SUUNNITELMAA EI TEHDÄ VAIN LAIN VELVOITTEEN TAKIA

...paitsi, jos halutaan hukata tasa-arvotyöryhmän työaika ja kirjoittaa paperinmakuista pöytälaatikon täytettä.

- Lähtökohtana tulisi olla oppilaitoksen toiminnan kehittäminen ja hyvinvoiva, oikeudenmukainen oppilaitos.
- Kartoitettaessa tasa-arvotilannetta tuotetaan uutta tietoa oppilaitoksesta ja tehdään tasa-arvoa näkyväksi.
- Henkilöstön, opiskelijoiden ja etenkin tasa-arvotyöryhmän jäsenten tasa-arvotietoisuus kasvaa ja asioita opitaan tarkastelemaan sukupuolinäkökulmasta.

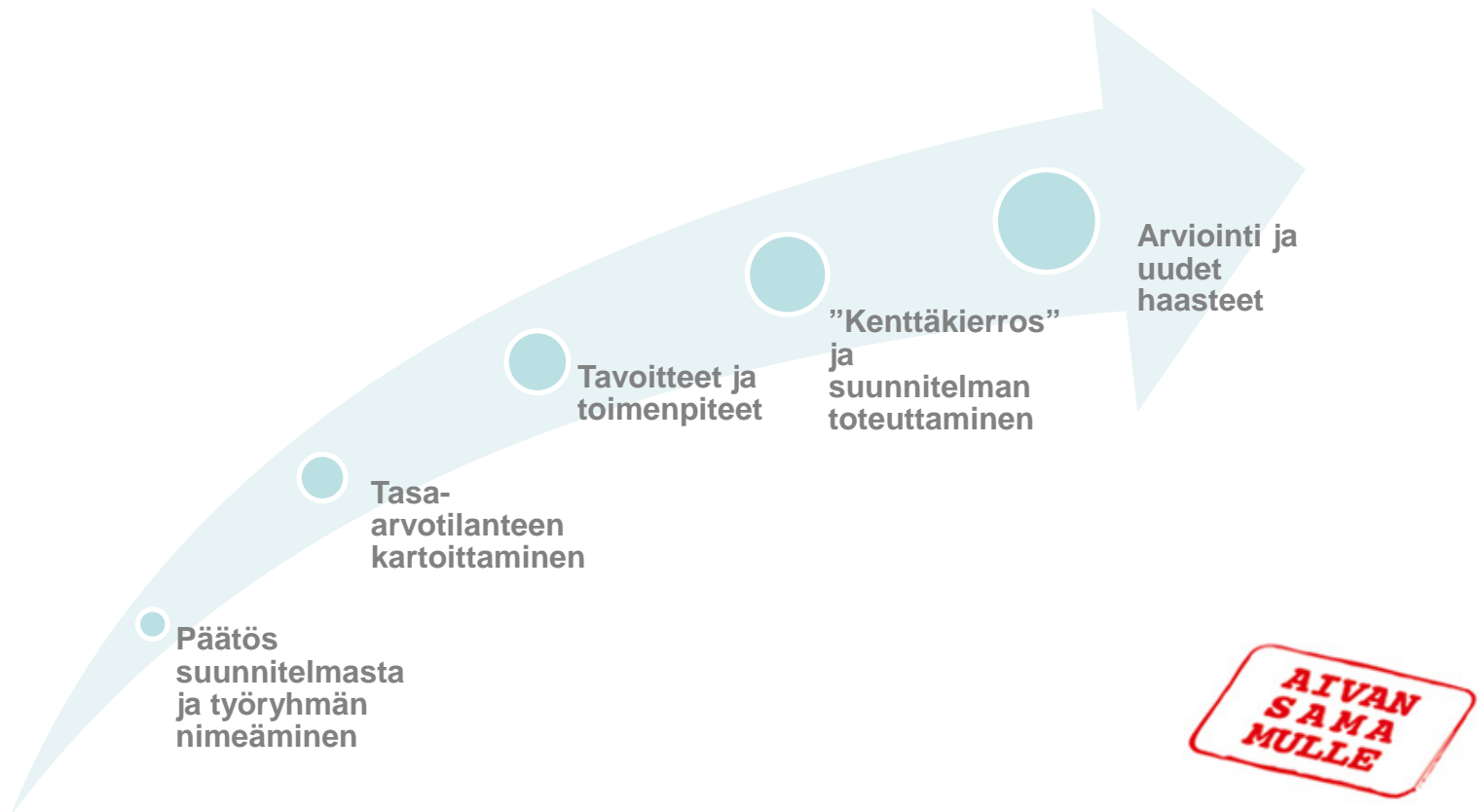
TASA-ARVOSUUNNITELMA VAIHEITTAIN

**AIVAN
SAMA
TUULLE**

SUUNNITELMAN ETENEMINEN

Seuraavissa dioissa käydään tarkemmin läpi alla olevassa kuviossa esitetyt suunnitelman osavaiheet.

1. TYÖRYHMÄN KOKOAMINEN

- Kun päätös tasa-arvosuunnitelman tekemisestä on tehty, nimetään tasa-arvotyöryhmä.
 - Ryhmään tulee kuulua sekä henkilöstöä että opiskelijoita.
 - Ryhmälle on varattava riittävästi aikaa työn tekemiseen.
 - Mikäli tasa-arvosuunnitelma toteutetaan jonkin toisen suunnitelman yhteydessä, saattaa sopiva työryhmä olla jo olemassa.

2. TASA-ARVOTILANTEEN KARTOITTAMINEN

- Usein kartoituksessa voidaan hyödyntää valmiiksi olemassa olevia tilastoja miesten ja naisten hakeutumisesta, sijoittumisesta ja keskeyttämisistä opintoaloittain tarkasteltuna.
- Kokemuksellinen tasa-arvo saadaan parhaiten selville tasa-arvokyselyn avulla.
 - Opiskelijoiden lisäksi myös henkilöstön on syytä vastata kyselyyn.

3. TAVOITTEIDEN VALINTA

- Kartoitus voi tehdä näkyväksi useampiakin asioita, joissa tasa-arvoa tulisi edistää.
 - Kaikkea ei kuitenkaan tarvitse tehdä kerralla. Usein kannattaa valita vain muutamia tärkeimpiä ja realistisesti saavutettavissa olevia tavoitteita.
- Tavoitteiden on oltava riittävän konkreettisia ja yksityiskohtaisia.

4. TOIMENPITEET

- Toimenpiteet tulee määritellä riittävän yksityiskohtaisesti.
- Toimenpiteille tulee nimetä aikataulut ja vastuuhenkilöt.
- Toimenpiteiden seuranta ajatellen on hyvä miettiä jo tässä vaiheessa, millä mittareilla toteutumista voidaan arvioida.

Esimerkki yhdestä toisen asteen oppilaitoksen asettamasta tavoitteesta ja sen toteuttamissuunnitelmasta.

Asia	Tavoite	Toimenpide	Ajanjakso	Vastuuhenkilö	Toimenpiteiden seuranta	Tavoitteiden arviointi
Seksuaalinen häirintä	Tunnistetaan ja poistetaan seksuaalinen häirintä.	Opiskelijoiden häirintäyhdyshenkilöiksi nimetään toimipisteiden kuraattorit. Opiskelija ottaa häirintätilanteessa ensisijaisesti yhteyttä ryhmänohjaajaan tai kuraattoriin. Opetushenkilöstöllä on aina velvollisuus puuttua seksuaaliseen häirintään.	Seuraava lukuvuosi	Oppilaitoksen johtoryhmä	Oppilaitoksen johtoryhmä	Alkuohjaus- ja markkinointikysely ja yleis- ja sijoittumiskysely sekä henkilöstökysely sukupuoli huomioiden.

**AIVAN
SAMA
MULLE**

5. ”KENTTÄKIERROS”

- Oppilaitoksen kannattaa järjestää mahdollisimman monta keskustelu- ja kommentointitilaisuutta tasa-arvosuunnitelman luonnoksesta.
- Kenttäkierros on osa tasa-arvosuunnitelman tiedottamista sekä tapal lisätä organisaation tasa-arvotietoisuutta ja sitoutumista yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin.

6. SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

Hyvä suunnitelma on sellainen joka toteutetaan.

- Suunnitelma täytyy hyväksyä oppilaitoksen johtosäännön mukaisesti
- Nimettyjen vastuuhenkilöiden tehtävänä on vastata suunnitelman käytäntöön viemisestä.
- Valmiin suunnitelman ja sen aiheuttamien käytännön toimenpiteiden tiedottamiseen on syytä erityisesti panostaa.

7. ARVIOINTI JA UUDET HAASTEET

- Lain mukaan tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää arvio aikaisemman suunnitelman toimenpiteistä.
 - Tämä on myös lähtökohta suunnitelman päivittämiselle tai uuden suunnitelman tekemiselle.

www.lapinletka.fi

Lapin Letka -hanke

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

